



WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

o/e

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI	
w Kielcach	
Oddział Obsługi Klienta	
Wysł. dnia	15. 10. 2021
L.dz.	zał.
Podpis

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 15.10.2021 r.

PSZ.II.431.29.2021

Pan Rafał Miernik
Dyrektor
Centrum Obsługi Placówek
ul. Rejowska 53/3
26 – 110 Skarżysko - Kamienna

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona została w dniach 13 – 15 września 2021 r. w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych nr 1 „Przystań 1” i nr 2 „Przystań 2” w Skarżysku – Kamiennej.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 122, art. 122a i art. 197a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.),
- rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

- 1. Anna Krupa-Pawłowska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 06), upoważnienie nr 541/2021 z dnia 09.09.2021 r. - przewodnicząca zespołu kontrolerów;
- 2. Pani Katarzyna Arendarska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 542/2021 z dnia 09.09.2021 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.
2. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.
4. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

Okres objęty kontrolą: stan aktualny na dzień kontroli dotyczący funkcjonowania placówek i wychowanków.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Integralną część niniejszego wystąpienia pokontrolnego stanowią pisemne informacje z zakresu kontroli przygotowane przez Dyrektora Centrum Obsługi Placówek dotyczące Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Przystań 1” (zał. nr 1) i „Przystań 2” (zał. nr 2).

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 1 „Przystań 1” i Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 2 „Przystań 2” są jednostkami organizacyjnymi systemu pieczy zastępczej, prowadzonymi przez Powiat Skarżyski. Placówki powstały w wyniku przekształcenia Zespołu Placówek Opieki, Wychowania i Interwencji Kryzysowej „Przystań” na mocy Uchwały nr 352/L/2018 Rady Powiatu Skarżyskiego z dnia 11 października 2018 r. Placówki funkcjonują w formie wyodrębnionych lokali w ramach jednego budynku wielorodzinnego. Każda placówka stanowi odrębność organizacyjną, spełniającą warunki mieszkaniowe, o których mowa w rozporządzeniu MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną, a także z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości placówkom zapewnia Centrum Obsługi Placówek w Skarżysku - Kamiennej utworzone na mocy w/w uchwały. Zgodnie z zapisami uchwały, pracownicy administracji i obsługi dotychczasowego Zespołu stali się pracownikami Centrum, natomiast wychowawcy i specjaliści stali się pracownikami odpowiednio Placówki nr 1 i Placówki nr 2. W ramach zapewnienia wspólnej obsługi Dyrektor Centrum kieruje placówkami przy pomocy wyznaczonego wychowawcy.

Placówki oraz Centrum funkcjonują w oparciu o odrębne Statuty, które stanowią załączniki do Uchwały nr 352/L/2018. Natomiast organizację Centrum i Placówek oraz ich zadania określają Regulaminy Organizacyjne stanowiące załączniki do Uchwały nr 47/100/2018 Zarządu Powiatu Skarżyskiego z dnia 24 października 2018 r.

Uchwałą Nr 10/26/2019 Zarządu Powiatu Skarżyskiego z dn. 6 marca 2019 r. wprowadzono zmiany do Regulaminu Organizacyjnego Placówek w strukturze zatrudnienia z uwagi na redukcję etatu pracownika socjalnego.

Od dnia 31 sierpnia 2021 r. funkcję Dyrektora Centrum Obsługi Placówek w Skarżysku – Kamiennej pełni pan Rafał Miernik (zał. nr 3), który spełnia wymogi kwalifikacyjne określone przepisami prawa do zajmowanego stanowiska oraz posiada stosowne upoważnienia do podejmowania działań związanych z funkcjonowaniem w/w placówek opiekuńczo-wychowawczych (zał. nr 4).

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze nr 1 „Przystań 1” i nr 2 „Przystań 2”

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze „Przystań” nr 1 i 2 zgodnie z Regulaminami Organizacyjnymi są placówkami typu socjalizacyjnego. Każda z placówek przeznaczona jest dla 14 wychowanków oraz posiada wyodrębniany adres:

- **Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 „Przystań 1”**, adres: ul. Rejowska 53/1. Średni miesięczny koszt utrzymania jednego wychowanka w placówce wynosi 5 084,66 zł. W czasie kontroli w Placówce nr 1 umieszczonych było 14 wychowanków w wieku od 7 do 19 lat, w tym 7 chłopców i 7 dziewczynek.

Umieszczone w placówce dzieci przebywają w niej od: 2012 r. – 1 dziecko, 2017 r. – 2 dzieci, 2018 r. – 7 dzieci, 2020 r. – 1 dziecko, 2021 r. – 3 dzieci.

Spośród dzieci: 9 pochodzi z powiatu skarżyskiego, 3 z powiatu oświęcimskiego, 1 z powiatu piotrkowskiego i 1 z powiatu szamotulskiego. Poprzednim miejscem pobytu dzieci były: dom rodzinny (11), placówka opiekuńczo-wychowawcza (2), rodzinny dom dziecka (1). W 2020 roku placówkę opuściła 1 wychowanka z powodu powrotu pod opiekę babci, natomiast w 2021 roku do czasu kontroli 2 wychowanków przeniesiono do Placówki nr 2.

- **Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 „Przystań 2”**, adres: ul. Rejowska 53/2. Średni miesięczny koszt utrzymania jednego wychowanka w placówce wynosi 4 941,48 zł. W czasie kontroli w Placówce nr 2 umieszczonych było 14 wychowanków w wieku od 7 do 17 lat, w tym 7 chłopców i 7 dziewczynek.

Umieszczone w placówce dzieci przebywają w niej od: 2009 r. – 1 dziecko, od 2018 r. – 2 dzieci, od 2019 r. – 3 dzieci, od 2020 r. – 4 dzieci, od 2021 r. – 4 dzieci.

Spośród dzieci: 9 pochodzi z powiatu skarżyskiego, 3 z powiatu szamotulskiego, 1 z powiatu zyrardowskiego i 1 z powiatu waleckiego. Poprzednim miejscem pobytu dzieci były: dom rodzinny (11) i rodzina zastępcza (3). W 2020 roku placówkę opuściło 5 wychowanków (z czego 3 usamodzielniało się, a 2 powróciło pod opiekę rodziców). Natomiast w 2021 roku do czasu kontroli placówkę opuściło 5 wychowanków (z czego 4 usamodzielniało się, a 1 powrócił pod opiekę matki).

Najmłodsi wychowankowie w wieku 7 lat zostali umieszczeni w placówkach wraz ze starszym rodzeństwem, co jest zgodne z art. 95 ust 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto wszystkie dzieci umieszczone zostały w placówkach na mocy postanowień sądu, zgodne z art. 35 ust. 1 cyt. ustawy oraz skierowań wydanych przez właściwy powiat.

Opis działalności placówek w kontrolowanym zakresie:

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.

Całodobową opiekę i wychowanie dzieciom i młodzieży przebywającym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Skarżysku - Kamiennej zapewnia wykwalifikowana kadra. Struktura zatrudnienia w placówkach wygląda następująco:

- Placówka nr 1: 1 starszy wychowawca koordynator, 2 starszych wychowawców i 2 wychowawców (łącznie 4,5 etatu);
- Placówka nr 2: 1 starszy wychowawca koordynator, 2 starszych wychowawców i 1 wychowawca (łącznie 3,5 etatu).

Jeden z wychowawców zatrudniony jest w obu placówkach w wymiarze ½ etatu w każdej, pozostali w wymiarze pełnego etatu. Wychowawcy wspierani są przez specjalistów tj.: pedagoga, psychologa i starszego terapeutę, którzy zatrudnieni są w wymiarze ½ etatu w każdej z placówek. Pracę wychowawczą wspiera także dyrektor, który zgodnie z art. 99 ust 1 cyt. ustawy może pełnić równocześnie funkcję wychowawcy.

W trakcie kontroli przeanalizowano akta osobowe w/w pracowników placówek stwierdzając, że wszyscy spełniają wymogi kwalifikacyjne dla zajmowanych stanowisk, o których mowa w art. 98 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W aktach osobowych znajdowały się: dokumenty potwierdzające wykształcenie, aktualne zaświadczenia lekarskie, stosowne oświadczenia potwierdzające spełnianie wymagań, o których mowa w art. 98 ust 3 pkt 1-3 cyt. ustawy oraz wydruki z Rejestru Sprawców Przepiępstw na Tle Seksualnym. Analizie poddano także zakresy czynności na poszczęólnych stanowiskach (zał. nr 5) stwierdzając, że są adekwatne do zajmowanych stanowisk pracy.

Opieka nad wychowankami sprawowana jest zgodnie z grafikiem opracowanym dla każdej z placówek (zał. nr 6). Praca wychowawców odbywa się w godzinach: 6:00-14:00 i 14:00-22:00. Wychowawca zatrudniony w wymiarze ½ etatu wykonuje swoją pracę w wybrane dni tygodnia odpowiednio: w Placówce nr 1 w godz. 6:00-10:00 lub 12:00-20:00, w Placówce nr 2 w godz. 10:00-14:00 lub 14:00-22:00 oraz dyżury nocne. Godziny pracy specjalistów ujęte są w odrębnym planie pracy, który obowiązuje od października 2020 roku (zał. nr 7). Dyżury rozpisane są zarówno w godzinach porannych (np.: 9:00-13:00, 8:00-12:00), jak i popołudniowych (np. 13:00-17:00, 16:00-20:00). Osoby kontrolujące zwróciły uwagę, że godziny pracy specjalistów nie są podzielone na placówki. Zgodnie z zawartymi porozumieniami (zał. nr 8 i nr 9) warunki zatrudnienia zostały zmienione z uwagi na przekształcenie dotychczasowego Zespołu Placówek. Zatrudnieni specjaliści, podobnie jak wychowawcy, stali się pracownikami odpowiednio Placówki nr 1 i Placówki nr 2. Wobec powyższego grafik pracy specjalistów również powinien uwzględniać podział godzin z uwzględnieniem dyżurów w każdej z placówek. Zgodnie z Zarządzeniem nr 1/2021 Dyrektora Centrum z dnia 01.09.2021 r. specjaliści w miesiącu wrześniu br. zostali oddelegowani do pracy administracyjnej w celu usprawnienia pracy dyrektora w początkowym etapie pracy (zał. nr 10). Z informacji uzyskanych w trakcie rozmów ze specjalistami wynika, że pełnią oni także zastępstwa podczas nieobecności wychowawców lub dyrektora, co wiąże się z koniecznością zmiany godzin pracy bez zachowania proporcji w ramach przydzielonych części etatu. Mając na uwadze powyższe oraz biorąc pod uwagę charakter pracy specjalistów (tj. diagnozowanie, udzielanie wsparcia, prowadzenie zajęć specjalistycznych, podejmowanie interwencji, zastępstwo w sytuacjach nagłych) w opinii osób kontrolujących zasadne jest rozważenie możliwości zatrudnienia specjalistów przez Centrum a nie placówki, w ramach jednej umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu, co pozwoli na elastyczne przydzielanie zadań zgodnie z potrzebami placówek. Takie rozwiązanie ułatwia także rozliczanie pracy i uprawnień pracowniczych.

Opieka nocna sprawowana jest w godzinach od 22.00 do 6.00, wówczas dyżur pełni 1 wychowawca w każdej placówce. Zgodnie z Zarządzeniem nr 11/2021 Dyrektora Centrum z dn. 01.09.2021 r. (zał. nr 11) wychowawcy są zobowiązani do przeprowadzania co najmniej trzykrotnych obchodów nocnych i odnotowywania ich w „Zeszycie obchodów nocnych” (zał. nr 12). Z informacji uzyskanych podczas kontroli oraz analizy wpisów w zeszycie wynika, że opieka nocna sprawowana jest w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór nad wychowankami.

Praca wychowawcza opiera się na dokumencie pn. „Misja Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej ...” na dany rok. Cele główne ujęte w aktualnym dokumencie to m.in.: wzrost poziomu funkcjonowania placówek, zarządzanie majątkiem placówek, prawidłowa realizacja

funkcji opiekuńczo-wychowawczej, dobra współpraca ze środowiskiem lokalnym i instytucjami pomocowymi, promocja placówki na terenie miasta, podnoszenie poziomu samodzielności wychowanków. Pracownicy w oparciu o misję prowadzą „Miesięczne plany pracy” (zał. nr 13) odnoszące się do pracy wychowawczej z grupą, zatwierdzane do realizacji przez dyrektora. Plany zawierają: datę, rodzaj zajęć oraz uwagi dotyczące ich realizacji (przykładowe zajęcia: zabawy na podwórku z wykorzystaniem sprzętu sportowego, dopilnowanie realizacji przez wychowanków czynności porządkowych, rozpakowanie bagaży dzieci, które wróciły z wakacji; uzupełnianie i porządkowanie dokumentacji wychowanków; opieka nad dziećmi, przygotowanie posiłku, przygotowanie gazetki, konsultacje ze specjalistami, opieka nocna, wyjazd z wychowankiem do lekarza, wyjście do kina, zajęcia kulinarne, zajęcia reedukacyjne, rozmowa o usamodzielnieniu, indywidualna pomoc przy lekcjach, zabawy ruchowe na powietrzu, gry karciane i planszowe).

Zasady pobytu i funkcjonowania wychowanków w placówkach zostały określone w regulaminach wewnętrznych pn.: „Prawa wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej ...” (zał. nr 14), które zostały opracowane dla każdej z placówek. W dokumentach określono m.in: prawa i obowiązki wychowanków, czego w placówkach nie wolno, zasady pobytu poza placówkami, zasady dotyczące zachowania czystości i higieny na terenie placówek, obowiązki dyżurnego w aneksie kuchennym, pokoju i łazience (dot. wyłącznie POW nr 2) oraz konsekwencje i nagrody.

Zgodnie z zapisami w/w dokumentów wychowankowie mogą przebywać poza placówkami maksymalnie do godz. 20:30 oraz, bez względu na wiek, każdorazowo muszą uzyskać zgodę wychowawcy na wyjście. W miesiącach kwiecień-sierpień wychowankowie od 15 r.ż. mogą przebywać poza placówką do godz. 21:00. Z informacji zawartych w zał. nr 1 i 2 w cz. II wynika, że za zgodą wychowawcy samodzielnie opuszczają placówki mogą wychowankowie po ukończeniu 10 r.ż. Informacja ta nie jest zapisana w w/w dokumentach, co należy uzupełnić. Wychowankowie mogą zwalniać się z placówki po wykonaniu obowiązków szkolnych i domowych. Zwalnianie się nie dotyczy osób, które ponoszą ewentualne konsekwencje związane z nieprzestrzeganiem regulaminu. Należy zwrócić uwagę, że niektóre zapisy dot. wyjść wychowanków wzajemnie się wykluczają np.: *można się zwalniać po kolacji poza dniami gospodarczymi (poniedziałek, czwartek), w dni powszednie (poniedziałek – piątek) wychowankowie mogą się zwalniać u wychowawcy po swoich zajęciach szkolnych po zjedzeniu obiadu nie dłużej niż do godz. 15:45, (...) wieczorne wyjścia odbywają się po kolacji, poniedziałek jest dniem gospodarczym – bez zwalniania się, czwartek pozostaje dniem gospodarczym z możliwością zwalniania się.* Wobec powyższego zapisy w tym zakresie należy zmodyfikować poprzez sformułowanie zasad w bardziej przejrzysty i zrozumiały

sposób. Uwagi dotyczące wprowadzenia zmian w zasadach dotyczących wyjść poza placówkę wnosili także wychowankowie w przeprowadzonych ankietach.

Wszystkie wyjścia wychowanków odnotowywane są w „Zeszytach zwolnień” (zał. nr 15), w których dyżurujący wychowawca wpisuje godzinę wyjścia i powrotu wychowanków do placówki. Brak dodatkowych adnotacji lub uwag oznacza, że wychowanek powrócił do placówki zgodnie z ustaleniami. Z analizy wpisów w zeszycie wynika, że wychowankowie wychodzą m.in. do sklepu, na spacer, do znajomych, do kościoła, do bliskich, do pracy, na korty, do paczkomatu, na praktyki, do bawialni, do poradni, na pizzę itp.

W placówkach stosowany jest jednakowy system nagród i konsekwencji. Wychowankowie mogą być nagradzani za: najwyższą frekwencję - w postaci zorganizowanego wyjazdu na obóz lub wycieczkę; wzorową postawę - w formie pochwały na forum grupy, dyplomu lub karnetu na dodatkowe wyjście; bezinteresowną pomoc - nagrodą niespodzianką; zaangażowanie w życie placówki - karnetem na basen lub siłownię, biletem do kina, dodatkowym wyjściem np. na bilard. W/w nagrody przyznawane są co pół roku. Na koniec roku kalendarzowego oraz roku szkolnego przyznawana jest nagroda rzeczowa dla najsympatyczniejszego wychowanka oczami dziecka i dorosłego oraz nagroda za udział w osiągnięciach sportowych. Co dwa miesiące wychowankowie mogą zostać nagrodzeni zakupem w kwocie do 20 zł za sumienne odrabianie lekcji i przygotowywanie się do zajęć oraz co miesiąc zwiększeniem kieszonkowego lub nagrodą rzeczową (zgodnie z regulaminem dotyczy osób palących) za utrzymywanie porządków i czystości w pokoju i łazience.

Natomiast zgodnie z regulaminem konsekwencji, wychowankowie za nieprzestrzeganie obowiązujących norm i zasad funkcjonujących w placówkach mogą otrzymać karę w zależności od przewinienia, np.: za ucieczkę konsekwencją będzie zakaz zwalniania się przez określony czas oraz dodatkowa praca fizyczna na rzecz domu; przemoc - sprzątanie terenu wokół domu polegające na m.in.: odśnieżaniu, zmiataniu, grabieniu itp., zadośćuczynienie osobie poszkodowanej, przeproszenie; kradzież i włamanie – to m.in. pozbawienie wszelkich przywilejów związanych z wyjściami na basen, do kina oraz udziału w wycieczkach przez okres 2 miesięcy; sięganie po używki – obniżenie kieszonkowego, zakaz opuszczania placówki poza godzinami nauki w szkole przez okres 1 miesiąca, kontrola osobista i pomieszczenia, zakaz odwiedzin rówieśników z zewnątrz w okresie ponoszenia konsekwencji; używanie wulgaryzmów i obrażanie dzieci i dorosłych – publiczne przeproszenie, zarekwirowanie telefonu na okres 2 tygodni; niewywiązywanie się z dyżurów – wykonywanie dyżuru przez kolejny tydzień oraz zakaz zwalniania się w tym okresie po kolacji; niewywiązywanie się z obowiązków szkolnych – uzupełnienie zaległości, zakaz zwalniania się w celu ich nadrobienia 1 godz. = 1 dzień zakazu zwalniania się; wagary powyżej dwóch dni do miesiąca – zakaz

zwalniania się przez okres 2 tygodni. W przypadku narastających problemów wychowawczych oraz nagminnego łamania regulaminu placówek, w tym również niewywiązywania się z nałożonych konsekwencji, zgodnie z zapisami regulaminu, wychowawca prowadzący powinien powiadomić właściwy sąd.

W trakcie analizy powyższych zapisów osoby kontrolujące stwierdziły, że opracowany system oddziaływań wychowawczych zawiera więcej konsekwencji niż nagród, a w niektórych sytuacjach następuje jednocześnie nałożenie kilku konsekwencji. W związku z powyższym osoby kontrolujące proponują, aby wspólnie z wychowankami przeanalizować i zmodyfikować zapisy dotyczące nagradzania i konsekwencji, biorąc pod uwagę możliwość zwiększenia nagradzania, które będzie skuteczniejszym czynnikiem motywującym niż surowe konsekwencje. Należy podkreślić, że konsekwencje i nagrody są środkami, które powinny być stosowane świadomie w pracy wychowawczej w celu wywołania zmiany w zachowaniu się dziecka i powinny być tak dobierane, aby ich zastosowanie przyniosło zamierzony efekt, a nie miało wyłącznie charakter dyscyplinujący.

W placówkach nie funkcjonują samorządy wychowanków, jednak odbywają się zebrania społeczności, na których przypominane są zasady nagradzania oraz wyciągania konsekwencji. Jeśli zachodzi potrzeba, z wychowankami przeprowadzane są także rozmowy indywidualne, które mają na celu wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości związanych z konsekwencjami prezentowanych zachowań.

W Placówce nr 1 opracowany został „Regulamin korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń z dostępem do internetu” (zał. nr 16), który określa, że korzystać z nich mogą wychowankowie po ukończeniu 13 r.ż., za zgodą wychowawcy prowadzącego i opiekuna prawnego. Korzystanie z urządzeń możliwe jest jedynie w czasie wyznaczonym przez wychowawcę lub osobę pełniącą dyżur w placówce. Na czas obowiązków, nauki, porządków oraz ciszy nocnej urządzenia są zabezpieczone w pokoju wychowawców. Utrata prawa do korzystania z telefonów może być także konsekwencją łamania regulaminu placówki. Natomiast w Placówce nr 2, zgodnie z oświadczeniem Dyrektora Centrum (zał. nr 17), wychowankowie mają dostęp do telefonów komórkowych przez całą dobę, a odbierane są wyłącznie w celach dyscyplinujących kiedy wychowanek nie chce odrobić lekcji lub zbyt długo korzysta z urządzeń w porze nocnej. Ankiety przeprowadzone wśród wychowanków placówek potwierdzają, że ograniczone możliwości korzystania z telefonów wynikają z ustalonych zasad. Jednocześnie wychowankowie chcieliby dokonać zmian w powyższym zakresie, które dotyczą obniżenia wieku dzieci mogących korzystać z telefonu oraz wydłużenia czasu na swobodne korzystanie z telefonu i internetu.

Mając na uwadze, że w obu placówkach umieszczeni są wychowankowie w podobnym wieku zasadne jest rozważanie możliwości obniżenia wieku dzieci mogących korzystać z telefonów oraz opracowanie wspólnie z wychowankami zasad określających korzystanie z nowych technologii i dostępu do sieci w sposób bezpieczny i zdrowy dla wszystkich oraz określenie rozwiązań w sytuacjach, gdy korzystanie z niego negatywnie wpływa na funkcjonowanie dziecka w placówce. Treść zasad powinna być zrozumiała i dostępna dla wszystkich wychowanków.

Jednym z zadań placówki opiekuńczo – wychowawczej jest przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. W trakcie kontroli przeanalizowana została dokumentacja 6 usamodzielnianych wychowanków. Proces usamodzielniania wychowanków odbywa się zgodnie z terminami i zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dokumentacja w tym zakresie zawiera: wskazanie opiekuna usamodzielnienia wraz z oświadczeniem opiekuna usamodzielnienia, opracowany indywidualny program usamodzielnienia podpisany przez wychowanka, opiekuna oraz zatwierdzony przez PCPR. W ramach przygotowania wychowanków do usamodzielnienia terapeuta prowadzi spotkania informacyjne, na których omawiana jest pomoc przysługująca wychowankowi zgodnie z w/w ustawą, plan usamodzielnienia, a także poruszane są tematy dotyczące samodzielności. Spotkania odnotowywane są w „Karcie udziału w spotkaniu dotyczącym programu usamodzielnienia” (zał. nr 18), która zawiera: datę, imię i nazwisko prowadzącego i uczestnika, temat zajęć, przebieg spotkania, uwagi i wnioski do realizacji.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że łącznie 4 wychowanków sprawia problemy wychowawcze (jeden wychowanek w POW nr 1 oraz troje wychowanków w POW nr 2), które przejawiają się m.in.: lekceważącym stosunkiem do nauki, impulsywnym zachowaniem, agresją wobec młodszych, dokonywaniem kradzieży, niszczeniem przedmiotów, negowaniem zasad, arogancją wobec dorosłych, sięganiem po używki. Wychowankowie sprawiający problemy wychowawcze objęci są opieką specjalistów (psychologa, pedagoga, terapeuty) na terenie placówek. Ponadto prowadzone są rozmowy wychowawcze, wyciągane są konsekwencje zgodnie z regulaminem. Wychowankowie z uwagi na przejawiane zachowania są diagnozowani w specjalistycznych poradniach. Ponadto placówki współpracują z sądem, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi w celu podejmowania skutecznych oddziaływań wychowawczych (np. udział dzieci w treningu zastępowania agresji, konsultacje, wymiana informacji nt. funkcjonowania wychowanków).

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że zadanie dotyczące przestrzegania standardu opieki i wychowania realizowane jest w sposób prawidłowy z uchybieniami. Uchybienia dotyczą: braku podziału godzin pracy specjalistów na poszczególne placówki

~~zgodnie z wymiarem zatrudnienia; niespójnych zapisów w regulaminie wewnętrznym odnoszących się do zasad wyjść wychowanków poza placówki; systemu oddziaływań wychowawczych, który zawiera więcej konsekwencji niż nagród; zmodyfikowania zasad dotyczących korzystania z telefonu komórkowego i dostępu do internetu przez wychowanków.~~

Ponadto zastrzeżenia osób kontrolujących odnoszą się do formy zatrudnienia specjalistów w placówkach, co zostało opisane powyżej w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym. W opinii osób kontrolujących zasadne jest rozważenie możliwości zatrudnienia specjalistów przez Centrum Obsługi Placówek w celu usprawnienia pracy opiekuńczo-wychowawczej.

2. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.

Sytuacja prawna wychowanków umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych „Przystań 1” i „Przystań 2” przedstawia się następująco:

- „**Przystań 1:** – w przypadku 5 dzieci rodzice posiadają ograniczoną władzę rodzicielską; rodzice 4 wychowanków zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej – żadne z nich nie wyraziło zgody na zgłoszenie do ośrodka adopcyjnego; na dzień kontroli w placówce przebywał jeden pełnoletni wychowanek. Ponadto w stosunku do jednej z wychowanek matka jest pozbawiona praw rodzicielskich, natomiast ojciec ma ograniczenie władzy rodzicielskiej; w przypadku 3 wychowanków ojciec jest pozbawiony władzy rodzicielskiej, matka ma ograniczoną (2 dzieci) i 8 zawieszoną (1 dziecko). Spośród wychowanków placówki: 9 utrzymuje regularne kontakty z rodziną i osobami bliskimi, 1 ma sporadyczny kontakt; 2 wychowanków nie ma kontaktu z rodzicami;

- „**Przystań 2**” – spośród dzieci przebywających w placówce 3 ma uregulowaną sytuację prawną, żadne nie zostało zgłoszone do ośrodka adopcyjnego z uwagi na złożone oświadczenia dotyczące braku zgody na przysposobienie (zał. nr 19); natomiast w przypadku jednego wychowanka rodzice mają zawieszoną władzę rodzicielską; w stosunku do 1 dziecka rodzice posiadają ograniczoną władzę rodzicielską. Ponadto w przypadku 4 dzieci matka ma ograniczoną władzę, a ojciec jest pozbawiony; w przypadku 3 wychowanków matka jest pozbawiona praw rodzicielskich, ojciec ma ograniczone prawa; w stosunku do jednej wychowanki matka jest pozbawiona praw a ojciec nie żyje; oprócz tego matka jednej z wychowanek ma zawieszoną władzę rodzicielską, a ojcu nie została ona przyznana. Spośród wychowanków 1 ma sporadyczny kontakt z rodzicami lub osobami bliskimi, natomiast z 8 dzieci rodzice i osoby bliskie kontaktują się regularnie.

Zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej składa do właściwego sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej). Obowiązek ten dotyczy dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej po dniu 19.09.2014 r., tj. po wejściu w życie ustawy z dnia 25 lipca 2014r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014, poz. 1188).

Z analizy dokumentacji wynika, że w przypadku dwuosobowego rodzeństwa powyższy obowiązek nie został zrealizowany. Dzieci w placówce zostały umieszczone w październiku 2019 r., zatem wniosek winien być złożony w kwietniu 2021 r. W związku z powyższym Dyrektor Centrum złożył pisemne wyjaśnienie, z którego wynika, że w w/w terminie nie pełnił funkcji dyrektora i nie jest mu znana przyczyna niezrealizowania cyt. przepisu prawa przez poprzedniego dyrektora (zał. nr 20).

Ponadto z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że poprzedni dyrektor Centrum w myśl art. 100 ust. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej złożył do Sądu Rejonowego w Skarżysku - Kamiennej wniosek (zał. nr 21) o pozbawienie władzy rodzicielskiej ojca czterosobowego rodzeństwa. Po analizie powyższego wniosku należy stwierdzić, że nie dołączono do niego stosownej opinii gminy lub podmiotu prowadzącego pracę z rodziną w/w rodzeństwa.

Zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań placówki należy umożliwianie dzieciom kontaktu z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej oraz podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny. Jak wynika z analizy dokumentacji w tym zakresie, informacje o kontaktach rodziców/osób bliskich z wychowankami do sierpnia 2020 r. odnotowywane były w „Zeszytach odwiedzin”, które prowadzone były przez wychowawców w każdej placówce. Aktualnie wszystkie informacje nt. kontaktów wychowanków z osobami bliskimi zawarte są w „Karcie pobytu dziecka” w obszarze *relacje dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku*. Najczęstszą formą kontaktów odnotowywaną w kartach są urlopowania do rodziny lub rozmowa telefoniczna.

W placówce „Przystań 1” regularny, przynajmniej raz w miesiącu, kontakt z rodzicami lub osobami bliskimi ma 9 wychowanków, w tym troje tylko kontakt telefoniczny ze względu na odległość dzielącą placówkę od domu rodzinnego w Oświęcimiu. Natomiast w „Przystani 2” regularne kontakty ma ośmioro wychowanków, w tym czworo wyłącznie kontakt

telefoniczny, z uwagi na dużą odległość – ojciec trójki dzieci mieszka w okolicach Poznania, matka jednego w Żyrardowie. Sporadyczne kontakty z osobami bliskimi utrzymuje jeden wychowanek z „Przystani 1” i jeden z „Przystani 2”. Kontakt z rodzicami biologicznymi nie ma dwoje dzieci z „Przystani 1”. Możliwość utrzymywania kontaktów z rodzicami i osobami bliskimi wychowankowie potwierdzili w przeprowadzonych ankietach.

Urlopowania wychowanków do domu rodzinnego odbywają się za zgodą sądu. Analiza dokumentacji wykazała, że z „Przystani 1” urlopowanych jest 13 wychowanków, natomiast z „Przystani 2” urlopowanych jest 7 dzieci. Osoby, które posiadają zgodę sądu na urlopowanie podpisują stosowne oświadczenie zobowiązując się do zapewniania właściwej opieki i bezpieczeństwa oraz odwiezienie dziecka do placówki w wyznaczonym terminie (zał. nr 22). Dodatkowo osoby urlopujące w okresie pandemii wypełniały oświadczenia dot. stanu epidemicznego w placówce oraz zdrowia i ewentualnych zagrożeń związanych z zakażeniem. Urlopowania wychowanków do osób bliskich nadzorowane są przez wychowawców, którzy monitorują terminowy powrót wychowanków oraz stan w jakim wracają do placówki.

Centrum Obsługi Placówek nie zatrudnia pracownika socjalnego, w związku z tym praca z rodziną wychowanka polegająca na kontaktach z rodzinami prowadzona jest przez specjalistów zatrudnionych w placówkach tj. terapeutę, pedagoga i psychologa. Specjaliści kontaktują się z rodzinami wychowanków raz w miesiącu osobiście lub telefonicznie. Kontakty te mają na celu motywowanie rodziny do poprawy sytuacji życiowej tak, aby dzieci mogły wrócić do domu rodzinnego. Ponadto motywują rodziców do podjęcia pracy zarobkowej i terapii uzależnień. Zachęcają do kontaktów z dziećmi w celu prawidłowego ich funkcjonowania emocjonalnego. Dokumentacja prowadzona w tym zakresie zawiera: „Informacje o rodzinie wychowanka”, w których co miesiąc specjaliści odnotowują informacje dotyczące bieżącego funkcjonowania rodziny biologicznej (zał. nr 23 i nr 24), „Kartę rodziny biologicznej dziecka przebywającego w pieczy zastępczej” (zał. nr 25), notatki służbowe sporządzone z rozmów z kuratorem zawodowym, asystentem rodziny, pracownikiem PCPR, a także informacje z OPS dotyczące funkcjonowania rodzin w środowisku i pracy z nimi (zał. nr 26).

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie dotyczące działań placówek na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną realizowane jest prawidłowo z uchybieniami. Wychowankowie placówek mają możliwość kontaktów z rodziną oraz osobami bliskimi zarówno na terenie placówek, jak również poprzez kontakt telefoniczny i urlopowania do domu rodzinnego za zgodą sądu.

Uchybienia dotyczą: nierealizowania w terminie obowiązku, o którym mowa w art. 100 ust. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przez poprzedniego

~~dyrektora placówek. W związku z powyższym obecny dyrektor placówek został zobowiązany do terminowego przekazywania do sądów w/w wniosków.~~

Okresowa ocena sytuacji dziecka.

Zgodnie z art. 136 – 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 poz. 821 ze zm.) w placówce opiekuńczo – wychowawczej winien działać zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który dokonuje oceny dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Zespół winien dokonywać okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb – nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, zespół powinien sformułować na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesłać go do sądu.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą okresowej oceny sytuacji dzieci, z której wynika, że w placówkach działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. W skład zespołu wchodzi: dyrektor COP, wychowawca prowadzący, pracownicy PCPR w Skarżysku - Kamiennej, pedagog, psycholog, terapeuta i asystent rodziny (zał. nr 27). Ponadto należy zaznaczyć, że większość posiedzeń zespołu w kontrolowanym okresie tj. od stycznia 2020 r. do dnia kontroli, z uwagi na panującą epidemię koronawirusa, odbywała się w składzie złożonym tylko z pracowników placówek.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że pierwsze posiedzenie stałego zespołu odbywa się najpóźniej w miesiąc po przyjęciu dziecka do placówki. W kontrolowanym okresie w placówce „Przystań 1” odbyło się 38 posiedzeń zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanków, natomiast w „Przystani 2” odbyły się 33 posiedzenia zespołu. Na zespołach dokonano zasadności dalszego pobytu w placówce wychowanków wówczas omawianych.

Z każdej oceny sporządzane są protokoły, które zawierają następujące dane: imię i nazwisko dziecka, datę posiedzenia zespołu, aktualną sytuację rodzinną dziecka, analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, informację o modyfikacji planu, informację o przebiegu procedur adopcyjnych, ocenę stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, ocenę możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej, informację czy w stosunku do dziecka zespół będzie informował sąd o potrzebie umieszczenia w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej, wniosek zespołu dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce (zał. nr 28). Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji wychowanków i sporządzeniu wniosku co do zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce, protokoły przesyłane są do właściwego sądu, zgodnie z art. 138 ust. 2 w/w ustawy (zał. nr 29 i nr 30).

Zadanie dotyczące funkcjonowania zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz dokonywania oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w placówkach realizowane jest prawidłowo.

3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

Podczas kontroli przeprowadzono oględziny placówek, z których sporządzono protokoły (zał. nr 31), a także anonimową ankietę wśród wychowanków. Zgodnie z § 18 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, placówki zaspokajają potrzeby dzieci poprzez zapewnienie im:

▪ pokoi mieszkalnych:

- „Przystań 1” - 4 pokoje mieszkalne, w tym: 3 - czteroosobowe i 1 - trzyosobowy;
- „Przystań 2” - 6 pokoi mieszkalnych, w tym: 3 - dwuosobowe, 2 - trzyosobowe i 1 - jednoosobowy.

Pokoje wychowanków wyposażone są w odpowiednią liczbę łóżek, a także duże szafy ubraniowe, półki, komody, szafki nocne. W każdym pokoju znajduje się jedno biurko lub stolik z krzesłem. W szafach znajdowały się rzeczy osobiste wychowanków w tym: ubrania, buty, kosmetyki itp. Pościel wychowanków znajdowała się w pojemnikach przy łóżkach. Powierzchnia oraz wyposażenie pokoi pozwalają na swobodne korzystanie z nich. W trakcie oględzin placówek zwrócono uwagę dyrektorowi na konieczność odświeżenia ścian w pokojach mieszkalnych wychowanków oraz doposażenie pokoi w biurka i krzesła. Uwagi dotyczące braku biurek i półek oraz pomalowania ścian pojawiły się także w ankietach. Poza tym pomieszczenia były czyste i panował w nich porządek.

▪ łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i toalet, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność

z zasadami higieny osobistej – przy każdym pokoju mieszkalnym znajduje się łazienka

wyposażona w: prysznic, umywalkę, wc, lustro, kosze na pranie, szafki na kosmetyki.

W łazienkach w trakcie oględzin panował porządek, pomieszczenia zapewniają intymność;

▪ **miejsca do nauki** - wychowankowie odrabiają prace domowe w swoich pokojach. Ponadto młodsze dzieci mają możliwość nauki we wspólnych pomieszczeniach tj.: aneks kuchenny z miejscem do wypoczynku, gdzie znajduje się duży stół z krzesłami;

▪ **miejsca do przygotowywania posiłków, zapewniającego odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności** – w „Przystani 1” funkcjonuje aneks kuchenny połączony z jadalnią i strefą wypoczynkową, natomiast w „Przystani 2” znajdują się dwa aneksy (na parterze i na I piętrze). Wszystkie aneksy wyposażone są w zabudowę meblową, podstawowy sprzęt AGD (kuchenka, lodówka, mikrofalą, czajnik, toster) oraz stół z krzesłami do spożywania posiłków. Jak wynika z informacji zawartej w zał. nr 1 i nr 2 cz. IV, wychowankowie z pomocą wychowawcy przygotowują śniadania, drugie śniadania i kolacje z dostarczonych produktów, a także biorą udział w zajęciach kulinarnych, ucząc się wykonywania różnych potraw i pieczenia ciast. Obiady przygotowywane są w kuchni i spożywane na stołówce. Pozostałe posiłki wychowankowie spożywają w aneksach;

▪ **wspólnej przestrzeni mieszkalnej, w której można spożywać posiłki, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku** – w każdej z placówek znajduje się miejsce z wspólną przestrzenią dla wychowanków. Są to aneksy kuchenne z miejsce wypoczynkowym wyposażone w kanapy, szafki, telewizor. Pomieszczenia są odpowiednio wyposażone oraz estetycznie urządzone. Ponadto wychowankowie mają do dyspozycji plac zabaw oraz boisko znajdujące się na terenie placówek;

▪ **zapewnienia małoletniej w ciąży warunków pobytu odpowiednich do jej potrzeb oraz stałej opieki psychologicznej i ginekologiczno-płożniczej** – z informacji przekazanych przez dyrektora podczas kontroli wynika, że placówki są w stanie zapewnić warunki małoletniej wychowance w ciąży do czasu porodu;

▪ **wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dziecka i dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów** – placówki zapewniają wychowankom 5 posiłków dziennie: śniadanie, II śniadanie, które zabierane jest do szkoły, obiad, podwieczorek, kolacja. Zgodnie z informacją zawartą w zał. nr 1 i nr 2 cz. IV stawka żywieniowa na 1 dziecko wynosi 9,50 zł. Z analizy jadłospisów za miesiąc czerwiec, lipiec, wrzesień wynika, że posiłki są mało zróżnicowane, w szczególności śniadania i kolacje (zał. nr 32). W związku z powyższym Dyrektor Centrum złożył stosowne oświadczenie, z którego wynika, że przez okres wakacji, z uwagi na urlopowanie wychowanków do domów rodzinnych, placówki dysponowały

mniejszymi środkami finansowymi, stąd brak możliwości urozmaicenia posiłków (zał. nr 33). Zdaniem osób kontrolujących powyższa stawka żywieniowa jest jedną z najniższych jakie występują w tego typu placówkach. W trakcie oględzin aneksów kuchennych funkcjonujących w placówkach, a także rozmów z Dyrektorem Centrum i wychowawcami ustalono, że wychowankowie mają do dyspozycji przez całą dobę dodatkowe produkty, które nie zostały uwzględnione w jadłospisie, a których część znajduje się w aneksach kuchennych. Podczas oględzin w lodówkach znajdowały się produkty spożywcze, z których wychowankowie mogli przygotowywać sobie posiłki m.in.: wędlina, masło, mleko, sery, dżemy, warzywa, pasztety, konserwy rybne, serki topione, homogenizowane i inne. Dodatkowe suche produkty oraz napoje znajdowały się w pokojach wychowawców. Produkty te, jak wynika z rozmów z wychowawcami, są wydawane dzieciom na ich prośbę (np. woda). Natomiast z przeprowadzonych ankiet wśród wychowanków (omówione zostały w dalszej części wystąpienia) wynika, że mają oni ograniczony dostęp do jedzenia i picia przez całą dobę, ponieważ aneksy są zamykane lub nie można z nich korzystać w określonych porach. Zastrzeżenia budzi także zapis regulaminu, który mówi, że „po wykonaniu przez dyżurnego dyżuru nie można korzystać z aneksu kuchennego”. W związku z powyższym Dyrektor Centrum złożył pisemne wyjaśnienie (zał. nr 34), w którym stwierdził, że wychowankowie zarówno w „Przystani 1”, jak i „Przystani 2”, mają nieograniczony dostęp do aneksów - od rana do wieczora również między posiłkami. Ograniczenie dostępu jest po godz. 22.00, z uwagi na fakt pozostawiania przez wychowanków bałaganu po spożyciu posiłków, co powodowało konflikty z dyżurnymi, którzy dbają o czystość w aneksach;

▪ **dostępu do opieki zdrowotnej** – opiekę lekarza pierwszego kontaktu wychowankom zapewnia Przychodnia Rodzinna „ALFA” w Skarżysku – Kamiennej. Wychowankowie korzystają również z usług lekarzy specjalistów, m.in.: okulisty, ortodonta, kardiologa, endokrynologa, ginekologa, dermatologa, laryngologa, neurologa, alergologa. Ponadto objęci są stałą opieką lekarza stomatologa. Część wychowanków korzysta także z poradni rehabilitacyjnej oraz z poradni zdrowia psychicznego z powodu zaburzeń w zachowaniu. Leki przechowywane są w pokoju wychowawców w zamykanej szafie, w której znajduje się również informacja, które dzieci przyjmują leki zgodnie ze wskazaniem lekarza. Aktualnie czterech wychowanków przyjmuje leki przepisane przez lekarzy specjalistów.

W „Przystani 1” przebywa jedno dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu znacznym. Żadne dziecko nie korzysta ze środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, natomiast 12 wychowanków korzysta z wyrobów medycznych, w tym: z okularów korekcyjnych – 10 osób i aparatów słuchowych 2 osoby. Ponadto jedna osoba otrzymuje hormon wzrostu i witaminy oraz trzy osoby dostają witaminy, w tym jedna

dotatkowo kwasy omega. Spośród obecnie przebywających w placówkach wychowanków łącznie 4 przebywało w szpitalu na leczeniu spowodowanym m.in.: niedoczynnością przysadki, urazu kciuka, obrażeń z powodu potrącenia przez samochód podczas urlopowania wychowanki do domu rodzinnego oraz usunięcia torbieli. W dokumentacji wychowanków znajdują się pisemne zgody rodziców/opiekunów prawnych dot. objęcia opieką medyczną dzieci umieszczonych w placówkach (zał. nr 35);

▪ **dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dziecka** – w kontrolowanym okresie w zajęciach terapeutycznych – trening zastępowania agresji, które odbywały się poradni psychologiczno - pedagogicznej uczestniczyła 1 osoba z Przystani 1. Ponadto w zajęciach rewalidacyjnych w roku szkolnym 2020/2021 uczestniczyły dwie osoby, w tym jedna w Szkole Podstawowej nr 7, a druga w Zespole placówek edukacyjno – wychowawczych.

Placówka zatrudnia psychologa, pedagoga i terapeutę, którzy prowadzą z wychowankami zajęcia indywidualne i grupowe. Z analizy dokumentacji prowadzonej przez terapeutę wynika, że w okresie kontrolnym w zajęciach uczestniczyło 8 wychowanków z „Przystani 1” i 6 z „Przystani 2”. Zajęcia prowadzone są w zależności od potrzeb i możliwości wychowanków i mają na celu wyrównywanie zaległości szkolnych oraz wyrobienie nawyku systematycznego uczenia się. Każdy wychowanek uczestniczący w zajęciach ma założoną „Kartę zajęć indywidualnych”, która zawiera: imię i nazwisko, wiek, cel/temat zajęć, datę i przebieg zajęć oraz uwagi i wnioski (zał. nr 36). Ponadto terapeuta prowadzi zajęcia grupowe, w tym również z psychologiem, które odnotowywane są w „Karcie zajęć grupowych socjoterapeutycznych”. Dokument zawiera: datę i temat spotkania, listę wychowanków uczestniczących, program zajęć, wnioski oraz podpisy osób prowadzących (zał. nr 37). Zdaniem osób kontrolujących osoby uczestniczące, powinny potwierdzać swój udział w zajęciach, własnoręcznym podpisem na liście obecności. W 2021 r. odbyło się pięć spotkań grupowych w „Przystani 1”, które dotyczyły m.in.: bezpiecznych wakacji, budowania poprawnych relacji w grupie, radzenia sobie w sytuacjach trudnych/stresujących, wyrażania własnych uczuć, opinii i myśli. Natomiast w „Przystani 2” takich spotkań było 6 i dotyczyły: umiejętności społecznych, marzeń i planów na przyszłość, rozpoznawania uczuć, prawidłowego komunikowania się. W roku 2020 r. wychowankowie placówek uczestniczyli łącznie w 11 spotkaniach grupowych, które dotyczyły m.in.: złości, zaufania, asertywności, mocnych i słabych stron, kompromisu i presji grupy.

Ze względu na panującą w okresie kontrolnym pandemię ograniczona została możliwość organizowania zajęć pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych. Z „Przystani 1” w zajęciach SKS (piłka nożna) uczestniczyło tylko 2 wychowanków, natomiast z „Przystani 2”

dwie wychowanki uczęszczały na trening na siłownię oraz 1 na trening piłki nożnej w klubie Granat Skarżysko. W celu zagospodarowania i uatrakcyjnienia czasu wolnego placówki organizują wychowankom różne formy spędzania czasu wolnego: rajdy piesze i rowerowe, wycieczki krajoznawcze, wyjścia do kina, na basen, lodowisko, kręgielnię, ogniska, imprezy okolicznościowe (Andrzejki, Walentynki, Dzień Kobiet, Chłopaka, Dziecka), udział w konkursach i imprezach. Oprócz tego placówki organizują wychowankom wyjazdy wakacyjne. Ubiegłoroczne wakacje 6 wychowanków z „Przystani 1” spędziło na kolonii w Międzywodziu. Natomiast ferie zimowe 15 wychowanków spędziło na zimowisku w Zakopanem. Tegoroczne wakacje 6 dzieci z „Przystani 1” i 10 z „Przystani 2” spędziło na kolonii nad morzem w miejscowości Rowy. Pozostałe dzieci były urlopowane do rodziców bądź pozostały w placówkach, gdzie miały organizowane różnego rodzaju zajęcia;

▪ **odzieży, obuwie, bielizny i innych przedmiotów osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego, środków higieny osobistej; a także podręczników, pomocy i przyborów szkolnych** – wszyscy wychowankowie posiadają odpowiednią ilość odzieży, bielizny i obuwia, adekwatnych do wieku, rozwoju i pory roku, a w razie potrzeby zaopatrywani są na bieżąco w niezbędne elementy garderoby. Wychowankowie zaopatrzeni są w środki higieny osobistej stosownie do wieku i potrzeb. W placówkach prowadzone są karty odzieżowe, w których wychowanek potwierdza odbiór otrzymanych rzeczy (zał. nr 38). Ponadto w trakcie kontroli przedstawiono do wglądu faktury za zakupioną odzież i obuwie (zał. nr 39) wraz z zapotrzebowaniem odzieżowym zgłoszonym przez wychowawcę (zał. nr 40).

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że część wychowanków sama dokonuje zakupu odzieży i obuwia tj. w „Przystani 1” jest to sześć wychowanków, natomiast w „Przystani 2” siedmiu wychowanków.

W ubiegłym roku kalendarzowym placówki przeznaczyły na zakupy dla jednego wychowanka kwotę 400 zł. Należy również zaznaczyć, że dużą część odzieży i obuwia placówki pozyskują od sponsorów/darczyńców i zgodnie z wewnętrznym regulaminem dot. praw i obowiązków *wychowankowie mają obowiązek korzystania w pierwszej kolejności z darów odzieżowych(...)*.

Dyrektor Centrum zapewnił, że wszyscy wychowankowie zostali wyposażeni w komplet książek, pomocy i przyborów szkolnych;

▪ **kwoty pieniężnej do własnego dysponowania dla dzieci od 5 roku życia, nie niższej niż 1% i nie wyższej niż 8% kwoty o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt. 2 ustawy, ustalonej co miesiąc przez dyrektora placówki (zmienionej obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń**

przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz

wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej) - od stycznia 2019 r. w placówkach obowiązuje nowy „Regulamin przyznawania kieszonkowego wychowankom placówki opiekuńczo – wychowawczej Przystań 1 i Przystań 2” (zał. nr 41). Z § 2 w/w regulaminu wynika, że kieszonkowe nie przysługuje wychowankowi, który przebywa w placówce poniżej miesiąca. Zapis ten jest naruszeniem praw dziecka i jest niezgodny z w/w przepisami. W dokumencie nie określono ile wynosi kieszonkowe, a jedynie wskazano, że jego wysokość uzależniona jest od: *celu i sposobu wydatkowania kieszonkowego, postawy w placówce (przestrzegania regulaminu placówki, postawy wobec dzieci i dorosłych, zaangażowania w życie domu)*. W związku z powyższym Dyrektor Centrum złożył stosowne wyjaśnienie (zał. nr 42). Z analizy list wypłat kieszonkowego za miesiące: kwiecień, czerwiec, lipiec i sierpień 2021 r. (zał. nr 43) wynika, że kwota bazowa kieszonkowego wynosi 25 zł. W przypadku kilku wychowanków wysokość kieszonkowego uległa zmniejszeniu o 5 zł (dot. „Przystani 2” tj. w kwietniu – 4 osoby, czerwcu – 4 osoby, sierpniu – 3 osoby). Tylko na jednej liście kieszonkowego z miesiąca kwietnia (zał. nr 44) została sporządzona adnotacja, że potrącenia te wynikają z palenia przez wychowanków papierosów. W pozostałych przypadkach brak informacji za co dokonano potrąceń. Zgodnie z „Regulaminem przyznawania kieszonkowego” *ponosząc odpowiedzialność – wychowanek jest zobowiązany do przekazania części kieszonkowego na pokrycie szkody umyślnego zniszczenia mienia placówki lub innych osób, wyrównania strat z tytułu kradzieży, na pokrycie nałożonych kar pieniężnych (...)*. W dokumencie brak informacji jaka kwota i za co zostaje potrącona wychowankowi z kieszonkowego. Ponadto w regulaminie nie funkcjonuje również zapis dotyczący podwyższania kieszonkowego. Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli (zał. nr 1 i nr 2 cz. IV) wynika, że kieszonkowe bywa zwiększane w przypadku wpłaty na ten cel kwoty od sponsorów oraz w przypadku wyjazdu wychowanków np. na kolonie (zał. nr 45). Należy podkreślić, że kieszonkowe pełni funkcje wychowawcze i w takim celu też powinno być wykorzystywane. Wobec powyższego wskazane jest przeanalizowanie wspólnie z wychowankami powyższych zapisów regulaminu kieszonkowego, ich zmodyfikowanie i dostosowanie do obowiązujących przepisów oraz potrzeb danej placówki. Uwagi dotyczące zmian w zakresie zwiększenia kwot kieszonkowego zostały zawarte przez wychowanków w przeprowadzonych ankietach;

- **dostępu do nauki, w tym również w szkołach usytuowanych poza miejscowością, w której znajduje się placówka oraz w systemie nauczania indywidualnego oraz opłaty za pobyt w bursie lub internatach, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się placówka, a także pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań**

domowych – wszyscy wychowankowie placówek mają zapewniony dostęp do nauki, szczegółowe informacje nt. szkół, do których uczęszczają wychowankowie poszczególnych placówek zawiera załącznik nr 1 i nr 2 cz. IV. Spośród wychowanków przebywających w placówkach żaden nie posiada orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. W placówkach nie ma wychowanków posiadających nauczanie indywidualne. Wychowankom w nauce oraz bieżącym odrabianiu prac domowych pomagają wychowawcy oraz specjaliści zatrudnieni w placówkach. W zajęciach wyrównawczych w roku szkolnym 2020/2021 uczestniczyła jedna wychowanka z „Przystani 1” i jedna z „Przystani 2”, które odbywały się w szkole;

- **opłatę za pobyt w bursie lub internacie oraz pokrycia kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką** – placówki zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku do kontroli nr 1 i nr 2 cz. IV pokrywają opłaty za przejazd na praktykę, do sanatorium, wyjazdy nad wodę w okresie wakacji. Aktualnie żadne dziecko nie przebywa w bursie lub internacie;

- **respektowania praw dziecka** – z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że zapisy regulujące prawa i obowiązki wychowanków zostały określone w wewnętrznym dokumencie placówek (zał. nr 14). Zgodnie z tymi zapisami wychowankowie w placówkach mają prawo m.in. do: całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajania niezbędnych potrzeb, uczestnictwa w zajęciach socjalizacyjnych, korekcyjnych, kompensacyjnych i innych, kształcenia, wyrównywania opóźnień rozwojowych i szkolnych, odpowiednich warunków mieszkaniowych, całodobowego wyżywienia, zaopatrzenia w odzież i inne potrzebne przedmioty codziennego użytku, opieki lekarskiej, rozwijania zainteresowań i zdolności, drobnych kwot pieniężnych do własnego dysponowania, regularnego i bezpośredniego kontaktu z rodzicami i osobami bliskimi, a także zarobkowania tylko za zgodą wychowawcy prowadzącego. Ponadto wychowanek ma prawo do poszanowania jego godności i prywatności przez dorosłych i współmieszkańców. W trakcie procesu opiekuńczo-wychowawczego, prawa wychowanków są im przypominane przez opiekunów, a także podczas zajęć grupowych prowadzonych przez pedagoga.

Placówki w ramach wykonywania swoich zadań współpracują z różnymi instytucjami, a w szczególności z: sądem rodzinnym, PCPR/MOPR, GOPS, szkołami, do których uczęszczają dzieci, TPD w Bliżynie, harcerzami, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, a także ze sponsorami.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli (zał. nr 1 i nr 2 cz. IV) oraz rozmów przeprowadzonych z pracownikami placówek wynika, że głównym problemem, z którymi borykają się placówki jest zbyt mała liczba pracowników sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi oraz zatrudnienie specjalistów w wymiarze 1/2 etatu w każdej z placówek. W sytuacji nieobecności pracowników pojawiają się trudności związane z zastępstwem i odbiorem godzin nadliczbowych. Z powodu niedoboru kadry ograniczone są możliwości realizacji zadań poza placówką, np.: wyjścia do szkół, lekarzy, na zakupy i inne oraz zindywidualizowana praca z dziećmi, co przyczynia się do obniżenia jakości pracy opiekuńczo – wychowawczej. Jak zwrócono uwagę w pkt 1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego dot. przestrzegania standardu opieki i wychowania należy rozważyć możliwość zmiany warunków zatrudnienia specjalistów, zasadne jest także zatrudnienie dodatkowych wychowawców w celu prawidłowej realizacji podstawowych zadań placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Podsumowując, stwierdzić należy, że zadanie dotyczące zaspokajania potrzeb dzieci i respektowanie ich praw realizowane jest prawidłowo z istotnymi uchybieniami. Uchybienia dotyczą: braku wystarczającej ilości biurek i krzeseł w pokojach wychowanków; ograniczenia wychowankom możliwości korzystania z aneksów kuchennych, a tym samym nieprzestrzegania standardu, o którym mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej tj. zapewnienie wychowankom dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów; nieprecyzyjnych zapisów w „Regulaminie kieszonkowego” dot. braku określenia najwyższych i najniższych kwot kieszonkowego, zasad potrąceń oraz zapisu o nieprzyznawaniu kieszonkowego wychowankom przebywającym w placówkach poniżej miesiąca, który narusza prawa dziecka i jest niezgodny z przepisami prawa.

Uwagi odnoszą się do konieczności odświeżenia ścian w pokojach wychowanków.

Ponadto zastrzeżenia osób kontrolujących dotyczą zatrudnienia niewystarczającej liczby osób sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi oraz kwestii zatrudnienia specjalistów, co zostało opisane w pkt. 1 i 3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

4. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

Zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej w placówkach prowadzona jest następująca dokumentacja:

Ewidencja wychowanków – prowadzona odrębnie dla każdej z placówek w formie „Księgi wychowanków” zawiera następujące dane: nazwisko i imię wychowanka, data i miejsce urodzenia, pesel, dane osobowe i adres rodziców/opiekunów, adres doczasowego miejsca

pobytu lub informacja skąd dziecko przybyło, data i miejsce przyjęcia, data i przyczyna skreślenia, adres placówki, do której wychowanek został przeniesiony. Na dzień 15 września 2021 r. wpisy w ewidencjach odzwierciedlały stan faktyczny wychowanków przebywających w placówkach, tj. po 14 osób.

Akta osobowe wychowanków – podzielone są na następujące części: metryka (data urodzenia, potwierdzenie zameldowania); dokumentacja sądowa (postanowienia, skierowania do placówki, korespondencja z sądem); opinie o dziecku (m.in. orzeczenia o niepełnosprawności, opinie psychologiczno-pedagogiczne); indywidualne plany pracy z wychowankiem i ich modyfikacje oraz karty pobytu; protokoły z zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka; dokumentacja specjalistyczna, szkolna i zdrowotna, karty odzieżowe oraz inna dokumentacja związana z pobytem dziecka w placówce.

Diagnoza psychofizyczna dziecka – wszyscy wychowankowie, których dokumentację sprawdzono posiadają diagnozy psychofizyczne, poza dwoma którzy zostali przyjęci do Placówki nr 1 na mocy postanowienia z dn. 23 sierpnia 2021 r. Dokumenty zostały opracowane przez psychologa lub pedagoga zatrudnionego w placówce w okresie ok. 1 miesiąca od dnia przyjęcia dziecka do placówki. Diagnozy, które poddano analizie są zgodne z §14 cyt. rozporządzenia i zawierają wszystkie wymagane zapisy (zał. nr 46).

Plan pomocy dziecku – w trakcie kontroli przeanalizowano wszystkie opracowane plany pomocy dziecku (zał. nr 47 i nr 48). Plany opracowywane są co pół roku i zawierają: imię i nazwisko wychowanka, datę umieszczenia w placówce, datę opracowania planu, imię i nazwisko wychowawcy kierującego procesem wychowawczym dziecka. Nie we wszystkich planach prawidłowo sformułowano cel główny uwzględniający powrót dziecka do rodziny, umieszczenie w rodzinie przysposabiającej lub rodzinie zastępczej, przygotowanie do usamodzielnienia. Cele główne w wybranych planach brzmiały następująco: „prawidłowa socjalizacja wychowanka, zapewnienie odpowiedniej opieki”, „zapewnienie dziecku odpowiedniej opieki i wychowania do czasu prawomocnego zakończenia sprawy”, „zapewnienie opieki i wychowania do czasu usamodzielniania”, „prawidłowe funkcjonowanie dziecka w placówce”. W planach określone zostały również cele i działania długoterminowe (np.: praca nad zaborczością i chęcią bycia w centrum uwagi – rozmowy w sytuacjach trudnych, obrazowe przedstawianie reakcji innych osób na prezentowane zachowania; monitorowanie sytuacji szkolonej – kontakt z wychowawcą i pedagogiem szkolnym; utrzymywanie dobrych kontaktów z rodziną – współpraca z rodziną, podtrzymywanie więzi poprzez rozmowy telefoniczne) oraz krótkoterminowe (np.: poprawa wymowy – zajęcia z logopedą; zapewnienie warunków do nauki – przydzielenie laptopa; dążenie do większego zaangażowania w naukę – pomoc w nauce, udział w zajęciach wyrównawczych, dbałość o higienę i zdrowie – wdrażanie

odpowiednich nawyków, wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia – dopilnowanie sporządzenia planu usamodzielnienia). W dokumencie znajduje się również podsumowanie realizacji celów i działań założonych na dany okres. Osoby kontrolujące zwróciły uwagę, aby podsumowania bardziej odnosić do założonych celów i działań, ponieważ w niektórych dokumentach wpisy stanowią bardziej opis sytuacji dziecka albo odnoszą się do obszarów, o których nie było mowy w celach. Stwierdzono, że plany zawierają podpis wychowawcy, psychologa, terapeuty, dyrektora oraz wychowanka (w jednym przypadku w planie z dn. 14.06.2021 r. stwierdzono brak podpisu wychowanki, co należy uzupełnić).

Karty pobytu dziecka – wpisy dokonywane są w kartach co miesiąc i odnoszą się do wszystkich obszarów, o których mowa w §17 ust 1 pkt 2 cyt. rozporządzenia (zał. nr 49). Stwierdzono, że karty prowadzone są w sposób prawidłowy, wpisy są krótkie i zwięzłe, odzwierciedlające sytuację i funkcjonowanie wychowanków w placówce. W niektórych kartach treść wpisów w wybranych obszarach jest powielana, zwrócono uwagę na konieczność ich modyfikacji. Ponadto należy ujednoczyć sposób prowadzenia kart w okresie wakacji tj. w dokumentacji znajdowały się: formularze kart, w których nie wypełniono wszystkich rubryk lub jednozdaniowa informacja o urlopowaniu dziecka na okres wakacji do bliskich (zał. nr 50) lub szersza opisowa informacja odnoszą się do funkcjonowania dziecka w tym okresie podczas pobytu poza placówką (zał. nr 51). Osoby kontrolujące zwróciły także uwagę, że wpisy w kartach dotyczące nałożonych na wychowanków konsekwencji za łamanie zasad regulaminu powinny zawierać szczegółową informację o ich rodzaju oraz czasie obowiązywania.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami. Placówki posiadają wszystkie wymagane rozporządzeniem MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej dokumenty. Uchybienia dotyczą: nieuwzględnienia w wybranych planach pomocy dziecku celu głównego, o którym mowa w § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz braku odniesienia podsumowań do założonych celów; sposobu prowadzenia kart pobytu w okresie wakacji.

Ponadto uwagi odnoszące się do kart pobytu dotyczą powielenia wpisów w przypadku niektórych kart oraz braku pełnej informacji o rodzaju konsekwencji nałożonej na wychowanka za łamanie zasad regulaminu oraz czasie jej obowiązywania.

Zgodnie z § 17 ust. 1 w/w rozporządzenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej dla każdego dziecka, poza planem pomocy i kartą pobytu, prowadzi się także kartę udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistę z opisem ich przebiegu, o ile dziecko tego wymaga, oraz arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację prowadzoną przez psychologa

i pedagoga zatrudnionych w placówkach. Specjaliści prowadzą następującą dokumentację odrębnie dla każdej z placówek:

- **Karty zajęć indywidualnych** – karty pedagoga prowadzone są dla wychowanków wymagających głównej pomocy w zakresie wyrównywania braków edukacyjnych. Przykładowa tematyka zrealizowanych przez pedagoga zajęć to: wyrównywanie zaległości szkolnych z j. polskiego lub matematyki, utrwalanie wiadomości z gramatyki i ortografii, pomoc w nauce bieżącej, utrwalanie materiału na poprawę oceny końcowej, podnoszenie umiejętności w czytaniu ze zrozumieniem, podnoszenie poziomu graficznego pisania. W przypadku niezrealizowania zajęć w kartach odnotowywana jest przyczyna (np. zwolnienie, zmiana godzin pracy, odmowa wychowanki). Natomiast psycholog prowadzi w/w karty dla wychowanków wymagających wsparcia specjalistycznego. Przykładowe cele zrealizowanych przez psychologa zajęć to: niwelowanie negatywnych zachowań, poprawa funkcjonowania emocjonalnego, wzmocnienie rozwoju poznawczego, poprawa relacji z innymi. Każda karta zajęć indywidualnych pedagoga i psychologa zawiera: dane dziecka uczestniczącego w zajęciach, cel zajęć, datę i podjęte działania w danym miesiącu, uwagi oraz wnioski do realizacji (zał. nr 52). Z analizy kart wynika, że zajęcia odbywają się z różną częstotliwością (od 2 do 4 razy w miesiącu) w zależności od potrzeb wychowanków.

- **Karty zajęć grupowych** – zawierają datę, listę uczestników spotkania, temat, opis przebiegu zajęć, uwagi oraz wnioski do realizacji. Zajęcia przeprowadzane są samodzielnie przez specjalistów (zał. nr 53) lub wspólnie (zał. nr 54). Z analizy kart wynika, że zajęcia odbywają się przynajmniej raz w miesiącu, a ich tematyka dostosowana jest do potrzeb danej grupy wychowawczej. Średnio w zajęciach uczestniczy 8 wychowanków. Przykładowa tematyka zajęć przeprowadzonych w Placówce nr 1: mocne i słabe strony, rozmowa grupowa dotycząca asertywności, złości, zaufania; wyrażanie uczuć, opinii i myśli; rozwijanie podstawowych umiejętności społecznych. Przykładowa tematyka zajęć przeprowadzonych w Placówce nr 2: spotkanie informacyjne w sprawie procesu usamodzielnienia, przeżywanie złości, rozwiązywanie problemów, rozmowa o pracy, prawidłowe komunikowanie się, marzenia i plany na przyszłość. Odbywają się także zajęcia łączone dla wychowanków z obu placówek (np. dotyczące agresji, bezpiecznych wakacji). Zdaniem osób kontrolujących osoby uczestniczące, powinny potwierdzać swój udział w zajęciach, własnoręcznym podpisem na liście obecności.

- **Arkusz obserwacji pedagogicznej** – prowadzony dla każdego wychowanka, zawiera: imię i nazwisko wychowanka, datę urodzenia, datę przybycia do placówki, okres obserwacji tj. 3 miesiące (zał. nr 55). Diagnoza zachowań dokonywana jest na podstawie wywiadu, rozmowy i obserwacji własnej. Sformułowane przez pedagoga wnioski odnoszą się do funkcjonowania

wychowanków w placówce w obszarze: relacji z rówieśnikami i dorosłymi, stosunku do zadań i obowiązków szkolnych oraz wynikających z regulaminu placówki, udziału w życiu placówki.

- **Arkusz obserwacji psychologicznej** – prowadzony dla każdego wychowanka, zawiera ogólne informacje dotyczące dziecka oraz opis funkcjonowania w placówce w okresie obserwacji tj. 3 miesięcy (zał. nr 56). Dodatkowo w dokumentacji niektórych wychowanków znajdowały się opracowane przez psychologa „Interpretacje wyników badania psychologicznego” (zał. nr 57) przeprowadzone w oparciu o narzędzie badawcze jakim jest Skala Inteligencji Wechslera.

Podsumowując stwierdzić należy, że dokumentacja psychologa i pedagoga prowadzona jest w sposób prawidłowy. Karty zajęć i arkusze obserwacji prowadzone są systematycznie i rzetelnie, a opisy w nich zawarte odzwierciedlają indywidualną sytuację wychowanków placówek. W opinii osób kontrolujących arkusze należy poszerzyć o inne narzędzia badawcze, poza obserwacją – zgodnie z § 17 ust.1 pkt 4 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej dla każdego dziecka prowadzi się arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych oraz zawierać datę sporządzenia w/w dokumentów.

Analiza ankiet przeprowadzonych wśród wychowanków placówek.

W trakcie czynności kontrolnych poproszono Dyrektora Centrum o przekazanie wychowankom anonimowych ankiet do wypełnienia. Ankieta została wypełniona przez 12 wychowanków Placówki nr 1 (zał. nr 58) i 13 wychowanków Placówki nr 2 (zał. nr 59).

Wyniki ankiet w Placówce nr 1

W opinii 8 wychowanków placówka zapewnia im odpowiednie warunki pobytu, natomiast w opinii 4 wychowanków nie. Wychowankowie wskazywali w ankietach, że brakuje im: biurka i małych szafek (2 odpowiedzi), półek (2 odpowiedzi), dobrego łóżka (1 odpowiedź).

Na pytanie czy placówka zapewnia odpowiednią odzież i obuwie przystosowane do panującej pory roku 11 wychowanków odpowiedziało twierdząco, w 1 przypadku brak odpowiedzi. Wszyscy ankietowani wychowankowie wskazali, że mają możliwość decydowania jaką odzież/obuwie chcą zakupić, w jednym przypadku dodatkowo napisano „chodzę z ciocią na zakupy”.

12 wychowanków potwierdziło, że placówka zapewnia im bieliznę osobistą. 11 wychowanków potwierdziło, że placówka zapewnia im środki czystości, natomiast 1 osoba udzieliła odpowiedzi nie. 7 wychowanków wskazało, że placówka zapewnia im smaczne posiłki, natomiast 4 osoby wskazały, że nie, 1 osoba napisała „średnie”. Spośród

ankietowanych: 4 wychowanków stwierdziło, że czują się najedzeni, 2 wskazało, że nie oraz 6 osób udzieliło odpowiedzi nie zawsze. 6 wychowanków wskazało, że mogą decydować o tym co jest w jadłospisie, natomiast 5, że nie mogą. Na pytanie uzupełniające co chciałbyś zmienić i w jaki sposób w jednym przypadku wskazano: „najlepiej żeby jedzenie było zamawiane za konsultacją z wychowankami”. Na pytanie ile razy jadasz posiłki: 3 wychowanków odpowiedziało zawsze jak jestem głodny; 4 wychowanków, że posiłki spożywa pięć razy; 5 wychowanków, że cztery razy oraz 3 wychowanków trzy razy. 6 wychowanków wskazało, że mają całodobowy dostęp do jedzenia i picia; 3 wychowanków udzieliło odpowiedzi nie oraz 3 wychowanków wskazało, że nie zawsze. Jako powody ograniczenia udzielono następujących odpowiedzi: w 2 przypadkach „bo wychowawcy zabraniają”, po 1 odpowiedzi „nie można jeść po kolacji”, „bo w nocy nie mogę się napić i zjeść”.

Otrzymywanie kieszonkowego potwierdziło 11 wychowanków, w 1 przypadku udzielono odpowiedzi nie i wskazano „ciocia mówi, że jestem za mały a mam 10 lat”. 9 wychowanków wskazało, że otrzymują kotwę 25 zł kieszonkowego, w 2 przypadkach pojawiła się adnotacja „za mało”, w 1 ankiecie brak odpowiedzi.

Na pytanie dotyczące pomocy medycznej 8 wychowanków odpowiedziało, że zawsze może liczyć na taką pomoc, natomiast 4 wychowanków czasami.

Na pytanie o możliwość wypowiedzania własnego zdania na tematy, które są ważne dla wychowanków w 4 przypadkach udzielono odpowiedzi „tak, zawsze”, w 8 - „tylko czasami”. W ankiecie 8 wychowanków potwierdziło, że ma możliwość rozwijania własnych zainteresowań zarówno na terenie placówki, jak i poza nią, w 3 przypadkach udzielono odpowiedzi „nie” oraz 1 odpowiedzi „nie, nie mam zainteresowań”. 9 wychowanków wskazało, że w placówce są osoby, do których mogą zwrócić się o pomoc, 3 wychowanków odpowiedziało nie. Jako osoby, do których wychowankowie mogą zwrócić się po pomoc wskazywano: dyrektor (1), wychowawca (6), psycholog (1), kolega/koleżanka (6). Pojawiły się także dodatkowe odpowiedzi jak: brat, siostry, rodzice, nie ufam nikomu.

Na pytanie czy masz możliwość kontaktu z pedagogiem w placówce 7 wychowanków udzieliło odpowiedzi „tak, mam możliwość”, 5 - „nie mam takiej potrzeby”.

Natomiast na pytanie czy masz możliwość kontaktu z psychologiem w placówce 5 wychowanków udzieliło odpowiedzi „tak, mam możliwość”, 4 - „nie mam takiej potrzeby”, w pozostałych ankietach brak odpowiedzi.

Na pytanie czy wychowawcy rozmawiają z Toba na tematy.... wychowankowie odpowiadali następująco:

- samopoczucia (3 – tak, 3 – nie, 5 - czasami, 1 -nigdy) ,
- rodziny (2 – tak, 4 - nie, 6 - czasami),

- sukcesów/kłopotów (7 – tak, 2 – nie, 3 - czasami),
- zalet/mocnych cech (4 – tak, 6 – nie, 3 - czasami),
- czy czujesz się doceniany przez wychowawców (2 – tak, 6 - nie, 4 – czasami, 1 – nigdy),
- czy wychowawcy Cię chwalą (2 – tak, 9 – czasami).

Na kolejne pytanie odpowiedziano następująco - czy twój wychowawca:

- organizuje wiele zajęć integrujących grupę (2 – tak, 10 – czasami),
- dostrzega i docenia osiągnięcia Twoje i Twoich kolegów i koleżanek (6 – tak, 1 – nie, 5 – czasami),
- prowadzi ciekawe zajęcia, warsztaty, wycieczki (5 – tak, 2 – nie, 5 - czasami),
- dba o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży (10 – tak, 2 - czasami),
- interesuje się kłopotami i problemami dzieci i młodzieży (9 – tak, 3 – czasami),
- przestrzega praw dziecka (7 – tak, 3 – nie, 2 - czasami),
- pomaga rozwiązać twoje problemy (7 – tak, 1 – czasami),
- pomaga w nauce (5 – tak, 7 - czasami).

Na pytanie otwarte dotyczące atmosfery jaka panuje w placówce wychowankowie odpowiadali: ciepła (1), przyjazna (6), rodzinna (1). Pojawiły się także dodatkowe odpowiedzi tj.: nie wiem – nie podoba mi się, czasem napięta, nie wiem – nie odpowiada mi po prostu. 3 wychowanków stwierdziło, że czują się dobrze w placówce, 5 wskazało, że nie oraz 4 nie wiem.

Relacje i kontakty z innymi wychowankami w placówce oceniono w ankietach w następujący sposób: są bardzo dobre – 2, są dobre – 5, są bardzo różne: i złe i dobre – 5. Natomiast w zakresie relacji wychowanków z kadrą placówek wskazano: są dobre – 6, są bardzo różne: i złe i dobre – 5, są zdecydowanie złe - 1.

Spośród ankietowanych 7 wychowanków wskazało, że w nauce pomagają im wychowawcy, natomiast 5 udzieliło odpowiedzi nie zawsze. 3 wychowanków potwierdziło, że zawsze, 6 często, a 4 wskazało, że rzadko mogą uczestniczyć w imprezach i zajęciach dodatkowych organizowanych przez placówkę takich jak: impreza, święta, basen.

W pytaniu dot. możliwości swobodnego kontaktowania się z bliskimi udzielono następujących odpowiedzi: kontakt z krewnymi (8 – tak, 1 - nie, 2 – nie zawsze), kontakt z rodzicami (9 – tak, 3 – nie zawsze), kontakt z przyjaciółmi/znajomymi (7 - tak, 3 - nie, 2 - nie zawsze). Jako przyczyny ograniczonych możliwości w kontaktowaniu się z przyjaciółmi/znajomymi wskazano: „bo jest ograniczony bardzo czas”, „bo nie przychodzą do placówki”, „bo nie mam dostępu do internetu”; krewnymi - „bo ciocia nie przychodzi do

nie”, w jednej ankiecie wskazano, że kontakt z krewnymi i rodzicami odbywa się przez własny telefon.

Z ankiety wynika, że spośród ankietowanych 10 wychowanków zostało zapoznanych z regulaminem placówki, 9 z regulaminem kieszonkowego, 4 z regulaminem samorządu wychowanków, 5 z Konwencją Praw Dziecka. Pozostali wychowankowie wskazali, że nie zostali zapoznani z w/w dokumentami. 10 wychowanków potwierdziło, że w placówce nie funkcjonuje samorząd wychowanków.

W ankiecie 6 wychowanków wskazało, że są informowani o ważnych wydarzeniach w placówce, o planach i zmianach dotyczących wychowanków i kadry, 5 wychowanków skazało, że nie, 1 osoba napisała czasami. 8 wychowanków wskazało, że znają zasady bezpiecznego pobytu w placówce, 3 – trudno powiedzieć.

Na pytanie czy w placówce zdarzały się Tobie lub Twoim kolegom takie zachowanie jak... – wychowankowie odpowiedzieli następująco:

- wagary: 7 – tak, 4 – nie, 1 - sporadycznie;
- kradzież: 2 - tak, 5 – nie, 5 - sporadycznie;
- picie alkoholu: 5 – tak, 5 – nie, 2 – sporadycznie;
- palenie papierosów: 8 – tak, 4 – nie;
- zażywanie narkotyków: 12 – nie.

Jako osoby czuwające w placówce nad przestrzeganiem i realizacją praw oraz obowiązków wychowankowie wskazali głównie wychowawców (11), dyrektora (9), psychologa i pedagoga (6); koledzy/koleżanki, ja sam, nikt (2).

Wychowankowie w 8 ankietach potwierdzili, że prawa i obowiązki są dla nich jasne i zrozumiałe, 3 osoby wskazały „tylko niektóre”. Natomiast na pytanie czy w twojej placówce przestrzegane są prawa dziecka udzielono 7 odpowiedzi twierdzących, 4 „trudno powiedzieć” 3 „nie”.

9 wychowanków potwierdziło, że wiedzą jakie nagrody i kary funkcjonują w placówce, 3 wskazało, że nie wie. Dla 7 wychowanków kary i nagrody są jasne i zrozumiałe, 4 wychowanków wskazało nie zawsze; 1 – nie. 7 wychowanków wskazało, że nie mogą odwoływać się od kar, 4 – nie zawsze, 1 osoba udzieliła odpowiedzi tak.

4 wychowanków wskazało, że nie zawsze może swobodnie korzystać z osobistego telefonu komórkowego, 3 udzieliło odpowiedz nie. Jako przyczyny ograniczenia możliwości korzystania z telefonów w jednej ankiecie napisano: „bo się czepiają korzystania z telefonu i internetu”, w 2 ankietach: „bo jestem za mały”.

Wychowankowie na pytanie co chcieliby zmienić w placówce odpowiedzieli: „żeby wychowawcy (niektórzy) przestali uważać, że mają zawsze w każdej kwestii racje chociaż tak

nie jest”, „żeby pokoje były ładniejsze” „chciałbym zamienić się łózkami”, „wychowawcy mogą przeklinać ze zdenerwowania się a wychowankowie jak przeklną bo się zdenerwują to od razu dostają kare”, „żebyśmy mieli swoje zdanie”, żeby telefony były od 11 lat”, „przemaalować pokój”, „czas zwalniania się i zasady”, „wszystko” (2); „więcej kieszonkowego”, „zasady, podejście wychowawców do dzieci, regulamin kieszonkowego, czas zwalniania się”, „pokoje, zasady wychowawców”. W jednym przypadku ankietowana osoba wskazała, że w placówce jest zadowolona z koleżanek i kolegów.

Wyniki ankiet w Placówce nr 2

W opinii wszystkich ankietowanych 13 wychowanków placówka zapewnia im odpowiednie warunki pobytu. Na pytanie czy placówka zapewnia odpowiednią odzież i obuwie przystosowane do panującej pory roku 12 wychowanków odpowiedziało twierdząco, w 1 przypadku brak odpowiedzi. 11 wychowanków wskazało, że mają możliwość decydowania jaką odzież/obuwie chcą zakupić, w 2 przypadkach nie udzielono odpowiedzi.

11 wychowanków potwierdziło, że placówka zapewnia im bieliznę osobistą oraz 13 wychowanków potwierdziło zapewnienie środków czystości. Tylko 2 wychowanków wskazało, że placówka zapewnia im smaczne posiłki, natomiast 10 osób wskazało, że nie.

Spośród ankietowanych: 3 wychowanków stwierdziło, że czują się najedzeni, 2 wskazało, że nie oraz 8 osób udzieliło odpowiedzi nie zawsze. 7 wychowanków wskazało, że mogą decydować o tym co jest w jadłospisie, 3 wychowanków, że nie mogą oraz pojawiły się dodatkowe odpowiedzi „czasami (1), nie zawsze (2). Na pytanie uzupełniające co chciałbyś zmienić i w jaki sposób w jednym przypadku wskazano: „było mówione co i jak ale się nie przystosowali”. Na pytanie ile razy jadasz posiłki: 9 wychowanków odpowiedziało „zawsze jak jestem głodny”; 3 „trzy razy”, 2 „dwa razy”, po 1 odpowiedzi „raz dziennie” i „cztery razy”. Tylko 2 wychowanków wskazało, że mają całodobowy dostęp do jedzenia i picia; 8 wychowanków udzieliło odpowiedzi nie oraz 2 wychowanków wskazało, że nie zawsze. Jako powody udzielono następujących odpowiedzi: „aneksy były zamykane, wychowawcy nie pozwalali”, „po 22 nie ponieważ jest cisza nocna”, „po 22 nie do 6 rano”, „nie pozwalają”, „ponieważ aneks jest zamykany na noc” (3 odpowiedzi), „ponieważ nie chcą otwierać aneksu”.

Otrzymywanie kieszonkowego potwierdzili wszyscy ankietowani wychowankowie (13), ponadto 11 wychowanków wskazało, że otrzymują kotwę 25 zł kieszonkowego, w 2 przypadkach kwotę 20 zł.

Na pytanie dotyczące pomocy medycznej 9 wychowanków odpowiedziało, że zawsze może liczyć na taką pomoc, natomiast 3 wychowanków czasami, w 1 ankiecie brak odpowiedzi.

Na pytanie o możliwość wypowiedzania własnego zdania na tematy, które są ważne dla wychowanków w 5 przypadkach udzielono odpowiedzi „tak, zawsze”, w 8 - „tylko czasami”. W ankiecie 5 wychowanków potwierdziło, że ma możliwość rozwijania własnych zainteresowań zarówno na terenie placówki, jak i poza nią, 5 wskazało „nie, nie mam zainteresowań”, w 3 przypadkach udzielono odpowiedzi „nie”. 11 wychowanków wskazało, że w placówce są osoby, do których mogą zwrócić się o pomoc, 2 wychowanków odpowiedziało nie. Jako osoby, do których wychowankowie mogą zwrócić się po pomoc wskazywano: dyrektor (5), wychowawca (4), pedagog (3), psycholog (1), kolega/koleżanka (7).

Na pytanie czy masz możliwość kontaktu z pedagogiem i psychologiem w placówce 9 wychowanków udzieliło odpowiedzi „tak, mam możliwość”, 4 - „nie mam takiej potrzeby”.

Na pytanie czy wychowawcy rozmawiają z Tobą na tematy... wychowankowie odpowiadali następująco:

- samopoczucia (3 – tak, 2 – nie, 8 - czasami, 1 -nigdy),
- rodziny (7 – tak, 6 - czasami),
- sukcesów/kłopotów (5 – tak, 1 – nie, 6 – czasami, 1 - nigdy),
- zalet/mocnych cech (5 – tak, 3 – nie, 5 - czasami),
- czy czujesz się doceniany przez wychowawców (2 – tak, 3 - nie, 7 – czasami – 1 – nigdy),
- czy wychowawcy Cię chwala (1 – tak, 2 – nie, 12 – czasami).

Na kolejne pytanie odpowiedziano następująco - czy twój wychowawca:

- organizuje wiele zajęć integrujących grupę (7 – tak, 7 – czasami),
- dostrzega i docenia osiągnięcia Twoje i Twoich kolegów i koleżanek (7 – tak, 5 – czasami, 1 - nigdy),
- prowadzi ciekawe zajęcia, warsztaty, wycieczki (6– tak, 2 – nie, 1 – nigdy),
- dba o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży (13 – tak)
- interesuje się kłopotami i problemami dzieci i młodzieży (11 – tak, 2 – czasami),
- przestrzega praw dziecka (9 – tak, 2 – nie, 2 - czasami),
- pomaga rozwiązać twoje problemy (7 – tak, 1 – czasami),
- pomaga w nauce (4 – tak, 9 - czasami).

Na pytanie dotyczące atmosfery jaka panuje w placówce wychowankowie odpowiadali: ciepła (3), serdeczna (1), życzliwa (4), przyjazna (6), rodzinna (3). 6 wychowanków stwierdziło, że czują się dobrze w placówce, 7 wskazało nie wiem.

Relacje i kontakty z innymi wychowankami w placówce oceniono w ankietach w następujący sposób: są bardzo dobre – 4, są dobre – 7, są bardzo różne: i złe i dobre – 2.

Natomiast w zakresie relacji wychowanków z kadrami placówek wskazano: są bardzo dobre – 2, są dobre – 9, są bardzo różne: i złe i dobre – 2.

Spośród ankietowanych 8 wychowanków wskazało, że w nauce pomagają im wychowawcy, natomiast 2 udzieliło odpowiedzi nie zawsze. 3 wychowanków potwierdziło, że zawsze, 3 często, a 7 wskazało, że rzadko mogą uczestniczyć w imprezach i zajęciach dodatkowych organizowanych przez placówkę takich jak: wyjścia do kina, lodowisko, kolonie, basen.

W pytaniu dot. możliwości swobodnego kontaktowania się z bliskimi 13 wychowanków wskazało, że utrzymuje kontakt krewnymi i przyjaciółmi/znajomymi. Z rodzicami kontakt utrzymuje 12 ankietowanych wychowanków, w 1 przypadku udzielono odpowiedzi nie.

Z ankiety wynika, że spośród ankietowanych 11 wychowanków zostało zapoznanych z regulaminem placówki, 12 z regulaminem kieszonkowego, 5 z regulaminem samorządu wychowanków, 11 z Konwencją Praw Dziecka. Pozostali wychowankowie wskazali, że nie zostali zapoznani z w/w dokumentami. 9 wychowanków potwierdziło, że w placówce nie funkcjonuje samorząd wychowanków.

W ankiecie 9 wychowanków wskazało, że są informowani o ważnych wydarzeniach w placówce, o planach i zmianach dotyczących wychowanków i kadry, 3 wychowanków wskazało, że nie. 11 wychowanków wskazało, że znają zasady bezpiecznego pobytu w placówce, 1 – nie oraz 1 – trudno powiedzieć.

Na pytanie czy w placówce zdarzały się Tobie lub Twoim kolegom takie zachowanie jak... – wychowankowie odpowiedzieli następująco:

- wagary: 13 – tak,
- kradzież: 11 - tak, 1 – nie, 1 - sporadycznie;
- picie alkoholu: 9 – tak, 1 – nie, 4 – sporadycznie;
- palenie papierosów: 10 – tak, 1 – nie, 1 - sporadycznie;
- zażywanie narkotyków: 11 – nie, 2 - sporadycznie.

Jako osoby czuwające w placówce nad przestrzeganiem i realizacją praw oraz obowiązków wychowankowie wskazali głównie wychowawców, psychologa, pedagoga (13), dyrektora, ja sam (11), koledzy/koleżanki (10).

Wychowankowie w 11 ankietach potwierdzili, że prawa i obowiązki są dla nich jasne i zrozumiałe, 2 osoby wskazały „tylko niektóre”. Natomiast na pytanie czy w twojej placówce przestrzegane są prawa dziecka udzielono 11 odpowiedzi twierdzących, 1 nie oraz 1 „trudno powiedzieć”.

10 wychowanków potwierdziło, że wiedzą jakie nagrody i kary funkcjonują w placówce, 3 wskazało, że nie wie. Dla 9 wychowanków kary i nagrody są jasne i zrozumiałe, 4 wychowanków wskazało „nie zawsze”. 5 wychowanków wskazało, że nie mogą odwoływać się od kar, 4 – nie zawsze, 3 osoby udzieliły odpowiedzi tak.

5 wychowanków wskazało, że nie zawsze może swobodnie korzystać z osobistego telefonu komórkowego, 4 udzieliło odpowiedź „nie”. Jako przyczyny ograniczenia możliwości korzystania z telefonów w 3 ankietach podano: „nie mam 13 lat”, w 3 ankietach „ponieważ mamy zabierane na noc i odrabianki” oraz pojedyncze odpowiedzi „za krótki czas”, „za mały jestem”, „nie mam telefonu”.

Wychowankowie na pytanie co chcieliby zmienić w placówce odpowiedzieli: „zasady zwalniania, zasady telefonów, regulamin, zasady jedzenia, więcej jedzenia na śniadanie i kolację, więcej prywatności, kieszonkowe” (2), „kwotę jaką dostajemy w ramach kieszonkowego – więcej niż 25 zł”, „większe kieszonkowe” (8), „mikrofalówka”, „żeby nie zabierali starszym telefonów na noc”(5), „żeby wszyscy mieli telefon”, „wychowawców”. W 4 ankietach wychowankowie napisali, że w placówce są zadowoleni z dyrektora.

Podsumowując stwierdzić należy, że odpowiedzi udzielone przez wychowanków w ankietach, potwierdzają występowanie istotnych uchybień w zakresie zaspokajania potrzeb dzieci w placówkach, które stwierdzono także w toku czynności kontrolnych. Mając na uwadze powyższe zobowiązuje się Dyrektora Centrum do zweryfikowania uwag przekazanych przez wychowanków i podjęcia wraz z kadrami placówki działań w celu polepszenia standardu opieki i wychowania oraz zaspokajania potrzeb wychowanków w sposób prawidłowy.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z Dyrektorem Centrum oraz pracownikami pedagogicznymi placówki,
- analizy dokumentacji: Regulaminów Organizacyjnych i Statutów Placówek, regulaminów wewnętrznych, planów pomocy dziecku i kart pobytu, diagnoz psychofizycznych dziecka, akt osobowych wychowanków, dokumentacji z posiedzeń stałych zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, dokumentacji specjalistów (pedagoga, psychologa, terapeuty), kart odzieżowych, jadłospisu, grafików dyżurów i innych związanych z zakresem kontroli;
- anonimowych ankiet wypełnionych przez wychowanków placówek,
- wizji lokalnej i oględzin pomieszczeń placówki.

Mając na uwadze powyższe wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Grafik pracy specjalistów opracowywać odrębnie dla placówek zgodnie z wymiarem zatrudnienia.
2. Rozważyć zmiany w formie zatrudnienia specjalistów oraz zatrudnienie dodatkowych pracowników, zgodnie z uwagami zawartymi w niniejszym wstąpieniu pokontrolnym.
3. Zmodyfikować regulaminy wewnętrzne placówek, szczególnie w zakresie: wyjść wychowanków, systemu konsekwencji i nagród, korzystania z telefonów komórkowych, zgodnie z uwagami zawartymi w wystąpieniu pokontrolnym. Ze zmianami zapoznać wychowanków. Zmodyfikowany dokument przedstawić do wglądu Wojewodzie Świętokrzyskiemu.
4. Realizować terminowo obowiązek, o którym mowa w art. 100 ust. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. Niezwłocznie zapewnić brakujące biurka i krzesła w pokojach wychowanków, realizując standard, o którym mowa w § 18 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej tj. zapewnienie wychowankom miejsca do nauki.
6. Odświeżyć pokoje mieszkalne wychowanków oraz rozeznac się w ich potrzebach w zakresie dodatkowego wyposażenia pokoi w niezbędne meble (m.in. wymiana łóżek, dodatkowe półki).
7. Podjąć działania mające na celu zwiększenie stawki żywieniowej na dziecko oraz urozmaicić jadłospis.
8. Umożliwić wychowankom swobodny dostęp do aneksów kuchennych przez całą dobę oraz zapewnić dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
9. Zmodyfikować regulamin kieszonkowego zgodnie z przepisami prawa i uwagami zawartymi w wystąpieniu pokontrolnym. Ze zmianami zapoznać wychowanków. Zmodyfikowany dokument przedstawić do wglądu Wojewodzie Świętokrzyskiemu.
10. W planach pomocy dziecku prawidłowo formułować cel główny zgodnie z § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, a podsumowania w nich zawarte odnosić do założonych celów i działań.
11. Ujednolicić sposób prowadzenia kart pobytu dziecka w okresie wakacji tak, aby karty zawierały informację, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

12. Arkusze obserwacji sporządzane przez psychologa i pedagoga poszerzyć o inne narzędzia badawcze poza obserwacją – zgodnie z § 17 ust.1 pkt 4 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
13. Zobowiązuje się Dyrektora Centrum do zweryfikowania uwag przekazanych przez wychowanków w ankietach i podjęcia wraz z kadrami placówki działań mających na celu polepszenie standardu opieki i wychowania oraz zaspokajania potrzeb wychowanków w sposób prawidłowy zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Uwagi i wnioski:

1. Zawierać daty sporządzenia dokumentów przez specjalistów.
2. Wychowankowie uczestniczący w zajęciach grupowych powinni potwierdzać swój udział w zajęciach własnoręcznym podpisem na liście obecności.
3. Nie powielać wpisów w kartach pobytu dziecka oraz zawierać szczegółową informację o rodzaju konsekwencji nałożonej na wychowanka oraz czasie ich obowiązywania.
4. Uzupelnąć brakujący podpis wychowanki w planie pomocy dziecku z dn. 14.06.2021 r.

Za stwierdzone w toku czynności kontrolnych uchybienia w zakresie funkcjonowania Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Przystań 1” i „Przystań 2” w Skarżysku – Kamiennej w okresie objętym kontrolą odpowiedzialność ponosi dotychczasowa dyrektor pani Elżbieta Azarowicz, ponieważ obecny dyrektor pan Rafał Miernik pełni powyższą funkcję od dnia 31 sierpnia 2021 r.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Anne Krupę - Ławicka
Katarzyna Anudalwa

(osoby kontrolujące)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Mariusz Pasik
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA
(zarządzający kontrolę)

